

ALOIS

Los, los, los, Männer!
We moi gowie yno ty, Agnes.
Maschinengewehre. Stacheldraht. Feuerwalze.
Los, los, los, Männer! Idymy! Idymy, kamraty! Los, los, los!

Los, los, los, Männer. Los, idymy. Los!
Takech im godoł, boch taki mioł befel. Los, los, idymy.
I my szli, czołgali my sie, nisko, we Schützengraben.
Pody mnōm maras. Nady mnōm niebo a dym a fligry i szumne gwiazdy rac.
We moi gowie yno ty, Agnes. Za mnōm manszaft.

Maschinengewehre. Stacheldraht. Feuerwalze.
Keryś skoczył, trefiyli go, klojzdnōt sie i trup, trup, trup.
Tot, tot, tot..
Kery to bōł? Kej to bōło? A kaj? Niy wiym.
Trefiyli go i trup, trup, trup. Tot.
Los, los, los, Männer!
Idymy. Kōnsek do przodu, nisko. Ja, tak bōło.

Byli my piōniyrami, bōł przy moim zugu taki Kiesel,
mōj dobry feldfyjbel Kiesel, ōn bōł ze Hamburga,
a bōł moimu manszaftowi jako mamulka.
Siedzieli my przy fojerkach, i my piyli a jedli,
kej yno bōło co do jedzynio a picio
i Kiesel groł na cyji a śpiywoł hambursko a marynarsko pieśniczka.
A potym granata urwała mu szłapy, umar i niy bōło już Kiesela.
Niy bōło, niy bōło, niy bōło.
Tot, tot, tot. Trup, trup, trup.
Yno jo bōł. Jo a ty, ty we moi gowie, Agnes.

Los, los, los, Männer!
Maschinengewehre. Stacheldraht. Feuerwalze.
Już bez Kiesela. Idymy. Los! Szczylajōm. Los! Płaczymy. Los! Idymy!
Francusko kanōna szczyło, jei pocisk sie rozrywo na tysiōnc szrapneli,
jedyn trefiył mie we mōj sztalhelm, choby mie zmroczyła straszno siyła
i robi sie cima, cima, cima.
Nady mnōm słysza: los, los, los, Männer! Ftoś inkszy woło.
We maras cisnōm mie ich szczewiki.
Los, los, los, Männer! Maschinengewehre. Stacheldraht. Feuerwalze.
Je cima.
Chciołbych dōma .
Yno nikaj niy ma mōj dōm.
Je cima i we tyj ćmie yno ty, Agnes,
yno ta twoja jaśniejōnco tworcz.
Nikaj niy ma mōj dōm.
Je cima, cima, cima. Jeżech tot, tot, tot....?

CZEŚĆ II

AGNES   Zbudź się, Alois. Zbudź. Zbudź się.

ALOIS   Kaj jo je?

AGNES   Na kolana, Alois. Na kolana. Na kolana.

ALOIS   Jako bych sie na kolanach przed tobōm narodziōł, Agnes.
Jakbych na kolanach przed tobōm miōł cōtkie przeżyć żywobycie.
Chobyś mie była bogiym a matkōm, chobyś była mie sōńcym.
Dowała mi wszisko.

AGNES   Niczego ci nie dam. Jesteś nikim, nikim, nikim!

ALOIS   Kaj zech je?

AGNES   Nigdzie.

ALOIS   Nikaj. Niy ma nikaj. Musi być kajś. Musi. Fto jo je?

AGNES   Nikt, prawie cię nie ma, Alois.
Świat się skończył, rozpadła się jego forma,
maszyneria rozsypała się jak rozbity zegar.
Tryby toczą się po bruku. Toczysz się, trybiku...

ALOIS   Mōm głōd. Niy mōm ani fyniga we kapsie. Niy mōm nic.

AGNES   Myślałeś, że możesz być kimś, Alois?

ALOIS   Takżeś mie godała. Za bajtla. Bydź kimś, Alois. Takżeś mie godała.

AGNES   Tak, mówiłam, ale co z tego, Alois, to niemożliwe.

ALOIS   To czamu żeś tak godała? Czamu?

AGNES   Bo tak mi się podobało, Alois.
Lubiłam, kiedy klęczysz przede mną.
Lubiłam, kiedy patrzysz i czekasz na coś,
czego nigdy nie dostaniesz.

ALOIS   Niy moga być kimś, Agnes?

AGNES   Jesteś nikim, Alois. Nikim!

ALOIS   Czamu jo niy mōg na grubie robić, jak mōj tatulek a braciki?

AGNES Górnik jest kimś, Alojs, a ty kim jesteś ?

ALOIS Jo je nikt. Bo mie mamulka do szkōł dali.
A jo niy chcioł.

AGNES Twoja matka wierzyła, że mozesz być kimś więcej.
Ale nie mozesz, niemożliwe.

ALOIS A wiysz jak ôni mie maltrytowali we tym gimnazjum?
Jak mie biyli? Jak szterowali? Jak mie seblykali?
Jak mie po brzuchu, po puloku, po rzici kopali?
A jak bych dōma pedzioł to by mi ôjciec yno wiyncyj po pysku dali.
Jo niy chcioł być wiyncyj.
Jo bych chcioł yno wiedzieć fto jo je. Choby trocha.

AGNES Już wiesz, Alois, już wiesz. Jesteś nikt.

ALOIS Alech zostōł lojtnantym, oficjyrym.

AGNES To nieprawda, Alois.

ALOIS Miołech uniform przeca. I zug. Befel bōł. Dyscypilna.

AGNES Tak, dali ci mundur, Alois, ale ciągle byłeś nikiem, udającym oficera.
Tak jak na kopalni byłbyś nikiem, udającym górnika, rozumiesz?

ALOIS Toż godała żeś mi: bydź kimś, Alois. Bydź oficjyrym, to bydziesz mie godny.

AGNES Tak, mówiłam.
Kazałam ci też klęczeć przed drzwiami mojej sypialni. Pamiętasz?

ALOIS Pamiyntōm.

AGNES Kazałam ci słuchać pod drzwiami mojej sypialni,
kiedy przyjmowałam kochanka, pamiętasz?

ALOIS Pamiyntōm.

AGNES Pamiętasz, jak on wychodził ode mnie, z mojej sypialni,
spocony, zmęczony, a ty tam klęczałeś
i on cię mijał i śmiał się i ja też się śmiałam.
Śmiałam się, śmiałam, pamiętasz?

ALOIS Pamiyntōm, yno se spomnieć niy poradza.
Czamu jo sie wrōciōł ze Berlina, czamu?

AGNES Takie sobie wybrałeś życie. Takie przebranie. Szczurzą sierść. Pióra wronie.

AGNES   Ha, ha, ha...

ALOIS   Jo se myślał, wróca sie nazod doma. Ku tatulkowi.

                    Mamulka już niy żyli. A tatulek pedzieli, jo niy ma ci tatulek.
                    Jo niy ma czowiek. Jo je wōł.

                    I tatulek mie godali, wiysz co wōł mo na starość?
                    Gōwno mo. To mo wōł.

                    Nale ôn sie boł. Skiż tego, co ôn bōł wōł.
                    Bōł wōł, gōwno miot i sie boł.

                    A jak sie czowiek boi nojbardziyj, to sie chowie.
                    I ôn sie schowoł. Doł sie do roboty, jak wōł, a do gorzoły.

                    I jo tyż się. Bo jo je nikt. A jak ftoś je nikt, to sie boi.
                    Jo chcioł uciyc ôd tego, ôd tyj wojny,
                    ôd tyj polityki, ôd historyje, ôd rewolucyje.
                    Alech niy uciyk. I mie zabiyli.

AGNES   Ha, trup...

ALOIS   Na wojnie mie niy zabiyli, a na polu pod Pilchowicami Poloki mie zabiyli,
                    boch papiōrōw do porzōndku niy miot.
                    I jużech bōł tot, tot, tot.

AGNES   Trup, nikt.

ALOIS   We moi gowie yno ty, Agnes.

AGNES   Trup, nikt.

ALOIS   Cołkie żywobycie na kolanach.

AGNES   Nikt.

ALOIS   Jeżech trup.

AGNES   Trup.

ALOIS   Ich bin tot,

OBOJE   Ha, ha, ach...

                    Nie ma nic.

Nic na świecie.

Nie ma nic na świecie, który jest opowieścią, nie znaczącą nic.

Nie ma nic.

Żadnej siły.

Żadnej sankcji.

Żadnej obietnicy.

Żadnej groźby.

A jednak pozwala się wierzyć.